

KIRMIZI PANCAR

SINIF : *Dicotyledoneae*

TAKIM : *Centrospermae*

FAMİLYA : *Chenopodiaceae*

TÜR : *Beta vulgaris var. cruenta*

1. ORJİN VE YAYILIŞI

Akdeniz kıyı şeridi, Ege denizi çevresi, Batı Anadolu, Hindistan ve Orta Asya stepleri pancarın anavatanı olarak kabul edilir.

En fazla üretim ve tüketim Ege ve Marmara bölgelerindedir. Akdeniz Bölgesi bu bölgeleri izler.

Ülkemizde kırmızı pancar Endüstriyel anlamda turşu ve şalgam suyu imalatında ve gıda boyası olarak kullanılmaktadır.

2. BİTKİSEL ÖZELLİKLER

KÖK: Kazık kök ve saçak kökten oluşur.

Kazık kök kuvvetli ve 150 cm'ye kadar gidebilir.

Derin kök nedeniyle kuraklığa dayanıklıdır.

Hipokotile yakın kısım şişkinleşmiştir.

Enine kesitte öz, floem (odun) ve ksilem (soymuk) boruları izlenebilir.

Kök bordo renkli, iç kısmı ise kırmızı ve bordo tonlarındadır.

Pancara rengini veren madde antosyan'dır. Soymuk dokularında odun dokularına göre daha fazladır.

GÖVDE

Gövde yaprak saplarının bağlandığı yerdedir.

İlk yıl farkedilmez.

İkinci yıl çiçek sapını oluşturur.

YAPRAK

Pancar bitkisi oldukça bol yaprak meydana getirir.

Yapraklar rozet şeklinde dizilmişlerdir.

Yaprak ayası yeşil, yaprak damarları ve sapı mor renklidir.

Yaprak sapı etli yapıda ve 15-20 cm uzunluğundadır.

Çeşitlere göre yaprak rengi değişir.

Genel kural olarak, koyu renkli yapraklı çeşitler, koyu renkli pancar oluştururlar.

ÇİÇEK

Çiçek sapı 2. yıl oluşur.

Çiçeklenme için serin bir dönem geçirilmelidir.

Kış aylarında bu gereksinme tarlada veya depoda karşılanabilir.

Çiçek sapı 1.5-2 m kadar boy alır ve dallanır.

Çiçek sürgününün enine kesiti köşeli, içi dolu ve sağlam yapılıdır.

Pancar çiçekleri erselik yapıdadır.

Protandiri ve kendine uyumsuzluk nedeniyle yabancı tozlanma oranı yüksektir.

Çiçek sapı çok kısadır ve çok sayıda çiçek bir yumak şeklinde bir arada bulunur.

Çiçekler beşli yapıdadır. Taç yapraklar gelişmemiştir. Çanak yapraklar gelişerek tohumu kaplarlar.

Pancarın meyve kabuğu incelmış ve tohumu kaplamıştır.

Pancarlarda tozlanma rüzgârla olur.

TOHUM VE ÇİMLENME ÖZELLİKLERİ

Pancar tohumları basık şekilli ve kahve renklidir. Her meyvede bir tohum bulunur. Tohumlar çimlenme güçlerini 5-6 yıl muhafaza ederler ve optimum çimlenme sıcaklıkları 20-25 °C arasındadır. Çimlenme 10-14 günde meydana gelir.

3.İKLİM

Pancar bitkisi serin iklimden hoşlanır.

Özellikle çimlenme dönemindeki yüksek sıcaklık ve kuraklık çimlenmeyi olumsuz etkiler.

Bitki, gelişme döneminde yüksek nemden hoşlanır.

4. YETİŞTİRME TEKNİĞİ

1 Toprak hazırlığı, ekim ve dikim

- ❖ Organik gübre ekimden en az 2-3 ay önceden verilmelidir. (TAZE İSE). Olgunlaşmışsa ilkbaharda da verilebilir.
- ❖ Ekim aralıkları: 30 x 3-4 cm sıra arası ve üzeri.
- ❖ Dekara 800-1000 g kullanılır.

2. Bakım işleri

- ❖ Bitkiler 4-5 cm boya ulaştığında gerekliyse seyreltme ve çapa yapılır.
- ❖ Bitkiler 4-5 yapraklı olduklarında ikinci bir çapa yapılır.

3. Tarımsal Savaş

- ❖ Pancarın gelişme döneminde yaprak biti zararının önlenmesi gerekir.
- ❖ Önemli hastalığı yalancı mildiyödür. Yüksek nem koşullarında yapraklarda zarar yapar, verim ve kaliteyi düşürür.

VERİM

2-4 ton/da ürün alınır.